

Samenvatting van het gesprek met de WUR onder voorzitterschap van EZ (Henri Kool) Den Haag, 13 november 2012

Aanwezig: Henri Kool (EZ, als voorzitter), Miranda Fröling (EZ), Paul Bours (EZ), Paul Vriesekoop (WUR), Paul Koene (WUR), Bert Ipema (WUR), Alex Ploeg (Dibevo), Gerrit Hofstra (PVH), Ed.J.Gubbels (PVH)

Na een korte inleiding vraagt Henri Kool aan de onderzoekers van de WUR aan te geven wat er in de methode is veranderd sinds het verschijnen van WUR-rapport 345. Er volgt een uitvoerig antwoord van Paul Koene waarin geen antwoord wordt gegeven op de vraag (wat er is veranderd zal wel blijken als het project is afgerond). Er ontspint zich een discussie waarbij de volgende zaken ter sprake komen:

- EZ laat weten dat Paul Bours per 1 januari 2013 het dossier Positieflijsten over gaat nemen van Miranda Fröling.

- EZ geeft aan dat de politiek eensluidend voor Positieflijsten heeft gekozen, alle politieke partijen hebben ingestemd, dus die moeten er komen.

- PVH en Dibevo geven aan dat ze op zich geen problemen hebben met Positieflijsten wanneer die op dierenwelzijnscriteria van de te houden dieren zijn gebaseerd. Die indruk hebben PVH en Dibevo nu absoluut niet. Dat gevoel werd versterkt toen (tijdens een conferentie in Brussel) Alex Ploeg aan Paul Koene de vraag voorlegde of de onderzoekers ook in de houderij-situatie controleren of hun methode ook werkelijk indicatief is voor dierenwelzijn. In Brussel werd daarop geantwoord: "dat is niet relevant". De WUR (Paul Koene) geeft aan validatie van de methode niet noodzakelijk te vinden, ook omdat daar te veel tijd in zou gaan zitten.

- EZ (Paul Bours) geeft aan dat onder de bevolking een trend gaande is waarin men vindt dat niet alle dieren te houden zijn. Wanneer er geen wetenschappelijk aanknopingspunten zijn die aangeven dat het welzijn niet geschaad is bij het houden, dan zouden deze soorten niet gehouden mogen worden. Daarbij maakt het niet uit of de soorten al vele generaties goed gehouden worden, want we weten dan niet of het welzijn ècht niet wordt geschaad. We weten immers weinig van daadwerkelijk welzijn van deze dieren. De welzijnsproblemen kunnen misschien wel zeer veel groter zijn dan we nu weten, alleen kunnen we het niet zien.

PVH en Dibevo zijn het hier duidelijk niet mee eens. Internationale wetgeving (EU verdrag, Andibel-arrest) geeft aan dat je moet kunnen aantonen dat er problemen zijn met het welzijn van de dieren om handelsbeperkingen zoals een Positieflijst te mogen invoeren. EZ (Miranda Fröling) geeft aan dat dit niet het geval is. Kennelijk lezen PVH en Dibevo het Andibel-arrest anders dan EZ.

- Voor PVH en Dibevo is een rechtstreeks verband met dierenwelzijn zeer relevant! Zonder dat rechtstreekse verband is er geen draagvlak voor de resulterende Positieflijsten in sector. Beide organisaties hebben ook vanuit dat uitgangspunt meegewerkt aan het tot stand komen van de RDA-lijsten en zich daar, evenals de andere stakeholder in de sector, aan gecommitteerd.

- EZ geeft aan dat het ministerie er van uit gaat dat de WUR-methode om tot een Positieflijst te komen wetenschappelijk verantwoord is. Verder dat, wanneer PVH en Dibevo daar grote vraagtekens bij stellen er voor EZ dan geen grond is voor een verder gesprek daarover. In dat geval blijft er alleen nog een beoordeling van de wetenschappelijk kwaliteiten van WUR-rapport 345 door een onafhankelijke instelling.

- PVH en Dibevo geven aan dat er sinds het tot het openbaar worden van WUR-rapport 345 (medio 2011) de onderzoekers geen reden zagen inhoudelijke gesprekken daarover te hebben met de sector. Er waren alleen gesprekken waarin de sector input kon leveren voor de door de onderzoekers vastgestelde methode. Op opmerkingen en vragen vanuit de sector werd nooit inhoudelijk gereageerd. Door de WUR wordt gesteld dat er wel degelijk wat is gedaan met kritiekpunten die uit de interviews naar voren zijn gekomen.

Dibevo ontving het rapport over de interviews (WUR-rapport 516) echter pas enkele weken geleden. Dit was ruim een jaar na publicatie van dat rapport. Dat verslag geeft onzes inziens geen reëel beeld van de inbreng van de sector. PVH en Dibevo zien hun inbreng en opvattingen daarin onvoldoende verwoord. Bovendien staat er in dat rapport dat één van de stakeholders (VIEVH) kon instemmen met de methode, terwijl deze er heel uitdrukkelijk tégen is. De voorzitter VIEVH, Rinus Borgstein, heeft dit inmiddels ook per email aan het ministerie laten weten.

- De onderzoekers laten niet na aan te geven dat met bezwaren uit de sector rekening werd gehouden, dat de methode daarop werd aangepast. Het wordt echter niet duidelijk waar dat dan uit zou blijken. Terloops werd in een eerder overleg door EZ (Miranda Fröling) gemeld dat de 'normomgeving' uit de methode zou zijn verdwenen. Wat de consequenties daarvan zijn en wat er verder werd gewijzigd, is volstrekt onduidelijk. Overigens ligt er nog een verzoek bij EZ (Miranda Fröling) om de mail waarin dit zou zijn bekend gemaakt opnieuw te sturen, PVH heeft die gemist en ook Dibevo heeft hier nooit enige berichtgeving over gezien.

- Bij herhaling verwijst Paul Koene naar zijn complexe schema's waaruit zou moeten blijken hoezeer de sector invloed heeft gehad op de actuele werking van de WUR-methode. Die schema's zijn nogal nietszeggend zolang daarbij niet wordt aangegeven hoe de wegingen en afwegingen op alle beslispunten worden uitgevoerd. Er ligt nog steeds de stellingname uit WUR-rapport 345 dat alleen 'wetenschappelijk aangetoond welzijn in de houderij' relevant is in de besluitvorming. Zolang dat de kern van de beoordelingsmethode is, worden de sectorliteratuur en de kennis en ervaring van de vele duizenden soortspecialisten nog steeds als 'niet relevant' terzijde gezet.

- De WUR en EZ geven aan dat de sector ruim input had kunnen geven door de achterban aan te moedigen aan de internet-enquête mee te werken. De respons op de enquête is teleurstellend. PVH en Dibevo geven aan dat door de manier van werken in het gehele traject (het uitblijven van enige reactie op inbreng) en de verwoording in de meest recente uitnodiging de enquête in te vullen, de stemming in de sector nadelig is beïnvloed. De WUR geeft aan dat het, gezien de tijdsplanning, nu niet meer mogelijk is enquêtes in te vullen of literatuur gegevens door te geven.

- De WUR overweegt een introductie-bijeenkomst te houden waarbij hun bijdrage wordt toegelicht, voorafgaand aan de beoordeling door de deskundigen die door de stakeholders werden aangewezen. Bij de uitwerking van de commentaren van de deskundigen wordt kwalitatief naar de beoordelingen gekeken, naar de steekhoudendheid van de argumenten.

- De WUR geeft opnieuw aan dat de uiteindelijke gewijzigde opzet wordt gepresenteerd wanneer het eindrapport klaar is. Op een suggestie van Henri Kool om een update te maken van de methode zoals beschreven in WUR-rapport 345 wordt door de WUR negatief gereageerd. Uiteindelijk, aan het eind van het overleg verzoekt EZ (Henri Kool) de WUR om met antwoorden te komen op de punten die PVH en Dibevo eerder naar voren hebben gebracht, en daarmee ook een antwoord te geven op eventuele wijzigingen in de methode zoals omschreven in WUR-rapport 345.

- EZ (Henri Kool) geeft aan dat na afronden van het proces en voordat de Positieflijst 'definitief' wordt de stakeholders worden uitgenodigd hun commentaar hierop te leveren.

- Op de vraag van Dibevo of de opdracht voor de Positieflijst Vogels nu is afgegeven, wordt door EZ gemeld dat daarover nu oriënterende gesprekken worden gevoerd en dat dit inderdaad spoedig zou kunnen gebeuren. Er wordt toegezegd dat stakeholders nu vanaf het begin zullen worden betrokken.

Namens de Projectgroep Positieflijsten PVH,

ir. Ed.J.Gubbels,
dr. Gerrit Hofstra,
dr. Alex Ploeg.

,